

Dohánygyár

XI. évfolyam, 4. szám

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1984. ÁPRILIS

Kádermunkánkról

Vállalatunk pártvezetősége legutóbbi ülésén áttekintette a kádertervet és kádermunkát. Erre azért került most sor, mert társadalmunk jelen szakaszában a gazdasági, politikai tevékenységek emberi oldalával szemben is megnövekedtek a követelmények, még nagyobb felelősség hárul a gazdasági vezetőkre, politikai testületekre a vezetők kiválasztásával kapcsolatban.

El kell jutnunk odáig, hogy bármelyik fontos posztra időben álljon rendelkezésre megfelelően képzett, vezetői munkára alkalmas szakember, hiszen a szervezett, tervezett vezetőség nélkül nem lehet kellő eredménnyel, humánus módon megoldani.

Ennek jegyében foglalkozott a pártvezetőség a témával és igazgató elvtárs felé észrevételeket, megállapításokat is tett. Az ismertetett káderterv a VI. ötéves terv hátralevő részére vonatkozik, előre láthatóan a XIII. kongresszus új alapokra fogja helyezni a kádermunkát. Nálunk most a legnagyobb

gondot az anyag- és áruforgalmi osztály, valamint a műszaki osztály okozza. E két területtel már korábban is foglalkozott a pártvezetőség, ennek következményeként került sor 1983-ban egy átfogó, komplex belső ellenőri vizsgálatra. Nagy gond az, hogy a műszaki osztályvezetőnek és a tmk-üzemvezetőnek nincs utánpótlása. Hasonló, ha nem rosszabb a helyzet az áruforgalmi osztályon is. Az osztályvezető utánpótlásán kívül szükséges lenne még egy-két olyan személyt is a területre irányítani, akik az osztályvezető mellett segítenék e nagyon fontos terület munkáját. E terület megerősítése anyagellátásunk, kereskedelmi tevékenységünk, külső üzleti kapcsolataink alakulása szempontjából is elengedhetetlen.

A pártvezetőség a kádertervben foglaltakkal alapjában véve egyetért, megállapításával azt kiegészítette és írásbeli javaslatot adott át a vállalat gazdasági vezetésének.

• Sigora Irma

Számítástechnika a Dohánygyárban

A nemrég zárult Baranya megyei tudományos hetek az idén elsősorban a számítástechnika jegyében zajlottak. Ennek keretében számos vállalat ismertette e területen végzett tevékenységét, valamint fejlesztési terveit. Ha ilyen széles körben még nem is számolhatunk be tevékenységünkről, de mindenestre az idő már alkalmas arra, hogy régi hiányt pótoljunk és munkánkról, terveinkről az újság hasábjain beszámoljunk.

Milyen területeken használja ma a Dohánygyár a számítástechnika segítségét? Rendszeres havi használatú feldolgozás az anyaggyviteli rendszer, mely lényegében egy készletnyilvántartás. Ez a rendszer több mint 10 éve készült, az akkori követelményeknek, igényeknek megfelelő szinten. A rendszerben a számítástechnikai csoportra hárul az adatok rögzítése és ellenőrzése (a rögzítés helyességének ellenőrzése). A továbbiakban az anyag feldolgozása az ELGAV-nál történik. A rendszernek egyetlen egy szolgáltatása van, a havi készletek kimutatása. Az adatok rögzítése után SLK berendezéseink készül egy anyagkalkuláció. Ezt önálló feldolgozásunknak tekinthetjük. E két, rendszeres feldolgozás mellett van még egy-néhány időszakos feldolgozás is.

A jelenlegi berendezésekkel a felmerülő újabb igényeket kielégíteni nem lehet. Ennek következtében indult meg 1983-ban a SYSTEM Szervezési Vállalat bevonásával egy átfogó vállalati információs rendszer kidolgozása.

Hol tart ma ez a munka? A célok megfogalmazása után még 1983-ban elkészült és jóváhagyásra került a vállalati információs rendszer koncepciója. Ennek alapján indult meg egyrészt a kialakítandó számítástechnikai rendszerek szervezési munkája, valamint a szükséges eszközök beszerzése. Az eredeti terv szerint 1984. január elsejével kellett volna indulnia az újonnan kialakított anyagnyilvántartási rendszernek, majd az folyamán csatlakoznia hozzá a főkönyvi könyvelésnek és az utókalkuláció gépesítésének. Bár a szervezési üteme

nemi késéssel ezen határidők teljesítését lehetővé tette volna, a gép beszerzésére irányuló tárgyalásaink az eredeti koncepció felülvizsgálatát és módosítását tették szükségessé. Az elképzeléseinkben szereplő géppark szállítási határideje, valamint beszerzési ára vállalatunk számára a jelen gazdasági helyzetben nem volt elfogadható. Ezért olyan berendezések beszerzése után kellett néznünk, melyek mind a szállítási határidő, mind pedig az árat tekintve számunkra elfogadható, és rajtuk az eredeti koncepcióban megfogalmazott célok megvalósíthatók. Így született az a döntés, hogy vállalatunk a lengyelek által gyártott MERA 9150-es berendezést vásárolja meg. Ez a berendezés ma oly előszeretettel emlegett és előtérbe helyezett személyi számítógépek oda lehetőséget egyesíti egy központosított nagyságrendű számítógép adta lehetőségekkel. Magyarán ez azt jelenti, hogy termináljai (munkahelyei, adatvégállomásai) közvetlenül a felhasználás helyére telepíthetők. Ott azok önálló számítógépként használhatók, teljesítményük azonban nem korlátozódik a személyi számítógépek szintjére, hanem minden olyan funkciót képes el látni, amire a nagysámítógép képes. Jelenleg rendelkezésre álló információink szerint a berendezést május végén, június elején gyárunkban üzembe helyezik.

Ez a gépparkát szervezés természetesen magával vonta a kialakítás alatt levő rendszerek bevezetésének átutemeztését. Terveink szerint 1984. IV. negyedében párhuzamos feldolgozást végeznénk az anyagnyilvántartási, főkönyvi-könyvelési rendszerekkel, valamint kialakítjuk az utókalkuláció feldolgozási menetét. Mindhárom számítógépes rendszernek 1985. január elsejével éles üzembe kell mennie.

E rövid ismertetőben feltehetően nem adtunk teljes képet a „Bagolyvárban” folyó munkáról, de talán sikerült egy rövid bepillantást adni gyárunk egy kicsiny kollektívájának tevékenységébe.

Csomor Miklós

Elgondolkodtam...

Elgondolkodtam a március havi Pécsi Dohánygyár újság által közzétett, újtási feladatokkal foglalkozó cikkben: én milyen segíthetnék? Csupa nehéz feladat vár ránk. Egy dolog azonban szemet szúr nekem. Akkor, amikor az egész népgazdaság egyik legfontosabb, előtérbe helyezett feladata a minőség olyan mérvő emelése, hogy termékeink a KGST és az EAC piacain is megállják a helyüket, milyen okból vállalkozunk mi egy más vállalat esetlegesen selejt termékének a piacra juttatására?

Hazai gyártású mandzsettapapír egyenlőségének érzékelésére olyan berendezés készítése, amely jelzi a mintázat elcsúszását, ill. leállítja a gépet. Kérdésem: a papírt előállító vállalatnak nem inkább feladata-e megoldani a csúszás szintentartását, mint az, hogy mi állítsuk meg gépeinket kontrollműszerek beállításával, ezzel csökkentve a termelést? A

Sopionae nevű gyártmányunk szopókápapír importigénye igen magas, hazaival kell helyettesíteni. Viszont jó politika-e a termelés csökkenés ilyen áron? Avagy nevezhetjük-e ésszerű takarékoságnak azt az importkiváltást, aminek technikai, technológiai megoldása, szerintem, nem a mi feladatunk? Epp ellenkezőleg! A megoldás keresése a papírt gyártó vállalat újítási feladattervében kell, hogy szerepeljen: A termelés csökkenése és a minőség megóvása ugyanis attól függ, hogy a selejt alapanyag miatt a gépeket megállítjuk. Nekünk olyan anyag kell, amivel a gépeket folyamatosan üzemeltetni tudjuk. Ez fontos nekünk a munkabérünk szempontjából, a vállalatnak a gazdaságosság szempontjából, a népgazdaságnak pedig – remélem – mind a két szempontból!

Takács László

A tavaszi évlordulók valamennyiünk számára talán a legkedvesebbek közé sorolhatók. Egyik oldalról a természet ébredése, a másik oldalról egy nemzet ébredése kapcsolódik hozzá. A sikertelen két tavaszi ébredést hosszú kényszerű álmok követte, a harmadik tavasz azonban végre valóra váltotta a magyar nép több évszázados vágyát. 1945. április 4-én a szovjet hadsereg felszabadította hazánk teljes területét.

Ha az események történelmi sorrendjét nézzük, elsőként 1848 márciusát kell említenünk, amikor először próbálta lerázni nyakáról a magyar nép a ketős elnyomást. Rövid időre sikerült is. A szabadságharc azonban elbukott, következtek az önkényuralom hosszú évei. 1919-ben végre néhány hónapig az ország népe valamilyen polgári vagy szocialista demokráciában megkóstolta a szabadság igazi ízét.

1848 márciusa óta 130 év telt el, a tanácsköztársaság megalakulása óta pedig 65 év. Ebből 25 évet a fasizta elnyomás éveként tartunk számon. A megkóstolt szabadság íze ez az időszak sem tudta kioltni a magyar népből. 1945 tavaszán újra adódott a lehetőség. Népünk élt is e lehetőséggel, és a szovjet hadsereg felszabadítása után kezébe vette az ország irányítását. Az azóta eltelt 39 esztendőre joggal lehetünk büszkéek. Hogy is adódott ez a lehetőség?

A szovjet hadsereg 1944 szeptemberétől kezdte meg hazánk felszabadítását, s ezzel együtt a magyar földbirtokosok, arisztokraták fasizta államnak szétzúzását. Megnyitotta a magyar nép előtt a társadalmi haladás, a forradalom útját, melyre az ország nem nagyszámú, de minden áldozatra kész forradalmi erőt már negyedszázada vártakoztak, titkon készülődtek, a kommunista pe-

rek és kivégzések, a munkás-árlások ellenére is.

A forradalmi erők létrehozták az ideiglenes kormányt, és részt is vettek hazánk teljes felszabadításában. A Horthy-rendszer romjain gyorsan megkezdődött az új hatalom alapjainak lerakása, ami biztosította a munkásosztály, a parasztság, az értelmiség és a kispolgárság legszélesebb tömegeinek beleszólását az ország sorsának intézésébe. 1945. április 4-én hazánk teljes területe felszabadult, májusban pedig egész Európában véget ért a háború. Május 20-án és 21-én a Kommunista Párt első legális konferenciáján adott elsőnek új, világos programot, ami a legelőször volt az adott pillanatban: „Harc az újjáépítésért” és „Arccal a vasút felé”

A felszabadulással egyidejűleg 1945-ben új korszak kezdődött nemcsak népünk, hanem a magyar-szovjet kapcsolatok történetében is. E korszak kezdetét népünk fiai vérükkel pecsételték meg. Több százezer szovjet ember áldozta életét azért, hogy hazánkban is megteremtődjenek a nép szabadságának előfeltételei, s Magyarország visszanyerje függetlenségét. Felszabadulásunk 39. évfordulóján méltóképpen emlékezünk és tisztelettel adózunk a szovjet nép hős fiainak, akik életüket adták Európa felszabadításáért! A mai gondokkal terhes időben pedig biztosítják az európai erőegyensúly fenntartását békés építőmunkánk védelme érdekében.

A népi Magyarország születésnapja jó alkalmat nyújt a valóságot tükröző történelem szemlélet, a hiteles értékek további erősítésére. Ennek alapján válhat a múlt olyan erőforrássá, amelyből merítve gazdagíthatjuk jelenünket és sikeresen építhetjük a jövőt.

Északi József

Kitüntettjeink

Április harmadikán tartottuk a vállalati ebédőben felszabadulásunk ünnepének megemlékezését. Övodásaink műsorát követően Északi József, az I. sz. pártalapszervezet titkára tartott rövid beszédet, melyben felelevenítette a történelmi jelentőségű eseményeket.

Beszédében kiemelte azt, hogy a németek felett aratott győzelem, a szovjet hadsereg nem kis véráldozatot követelő felszabadítási hadművelete tette lehetővé, hogy hazánkban is megindulhatott a demokratikus átalakulás, az emberségesebb társadalmi rend felépítése.

Ma, közel negyven év után nem mondhatjuk el azt, hogy ebben a társadalmi rendben minden gondunkat, bajunkat megoldottuk. Óriási erőfeszítést kell tennünk életszínvonalunkért, szociális vívmányainkért – a békéért. Északi elvtárs szavai után vállalatunk igazgatója – a sokévi hagyományoknak megfelelően – kitüntetések

adott át a jó gazdasági és társadalmi munkát végző munkatársainknak.

„Kiváló Munkáért” miniszteri szintű kitüntetést kapott Wenczler Ferencné, a filtergyártási osztály gépvezetője és Gábor József megbízott főkönyvelő.

„Vállalati Kiváló Dolgozó” kitüntetést Benkovic Józsefné, Léránt István, Exner András, Angyal József, Szűcs Jolán, Juhász Sebestyén, Mészáros Józsefné, Bálint Sándorné, Kóródy Zoltánné, Horváth Imréné, Nagy Józsefné V., Simon Éva, Darvas Ferencné, Kis Deli Tivadarné, dr. Tancsik Lajosné vették át.

Hirczel József sok év óta végzett eredményes vállalati tűzoltóparancsnoki munkájáért a „Tűzoltósági Érem” ezüst fokozatot kapta.

Gratulálunk a kitüntetett munkatársainknak, további eredményes, jó munkát kívánunk!

S. I.

Északi József ünnepi beszédét tartja

Műsorral kedveskedtek az ünnepség résztvevőinek vállalatunk övodásai

Exner András átveszi kitüntetését Irimi Sándortól

Az első gmk a gyárban

Napjainkban egyes vállalatok intézmények működése már elképzelhetetlen gmk-k nélkül. Lépten-nyomon találkozunk ezzel a kifejezéssel a rádióban, tv-ben és a sajtóban. Az emberek többségét foglalkoztatja ez a kérdés. Ugy néz ki, hogy két csoportra lehet osztani a dolgozókat: azokra, akik már benne vannak és azokra, akik szeretnék benne lenni...

A vállalati gazdasági munkaközösségek szükségére van mind a népgazdaságnak, mind a vállalatoknak. Működésükkel biztosíthatják a termelést (és ezzel együtt vállalat szállítás kötelezettségeiket) jobba tehetik a gépek kihasználtságát, a gmk-tagokkal elvégezhető munkát olyan munkákat, melyekre vagy nincs vállalkozó, vagy külső erőt kellene igénybe venni stb. Nagyon fontos az a tény is, hogy a gmk-ban szerzett jövedelemmel „megfizethetik” azokat a dolgozókat, akik tisztességes pluszmunkával tisztességes pluszpénzt szeretnének keresni, és ennek munkaadó-megtartó szerepe is van.

A Pécsi Dohánygyárban is megalakult az első vállalati „Komplex” nevet viselő gmk, mely március 15-e óta hivatalosan is létezik.

— Honnan, kiktől indult el a kezdeményezés?

— A gmk-ban dolgozók részéről merült fel a kérdés, hogy lehetne-e a vállalatnál gmk-t alakítani — válaszolja Nagy László, a gmk szövegíróje. — Mi ezek után megkerestük a gazdasági vezetőket az elkészülésükkel akik támogatást adtak az ötletre és segítséget is adtak a továbbiakban. A megalakulásig ugyanis nagyon sok kérdést kellett tisztázni, jogilag megfogalmazni. Ez az ügyintézés elég hosszadalmas volt, amiben közrejátszott az is, hogy vállalatunknál eddig még ilyen nem volt...

— Milyen feladatok elvégzésére vállalkozhat a „Komplex”?

— A szerződésben leírt témák eléa sokrétűek így pl. a következők: a konveyor pályák folyamatos karbantartása (szükség esetén alkatrészcsere); különböző alkatrészek készítése, felújítása; épületgépészeti munkák tervezése, szervezése és kivitelezése; dohányipari gépek felújítása, javítása, üzembe helyezése...

— De ezeknek a munkáknak az elvégzéséhez elég sokoldalú emberekre van szükség...

— Igen, ez így van. A „Komplex” szó utal is a sokoldalúságra. A gmk 14 főből áll és úgy válogattuk össze a tagokat, hogy a fent felsorolt munkákat saját keretünkön belül tudjuk elvégezni. Remélem, hogy a megbízások beindulása után már dolgozhat is mindenki.

A „Komplex”

— Ktől kapják a megbízást?

— Nekünk csak a vállalat adhatja a megbízást — válaszolja Juhász Sebestyén. — De ez természetes is, mivel a vállalat berendezéseit, helyiségeit használjuk és a munkához is belső anyagokat használhatunk csak fel.

— Gondolom, sokakban felmerül az a kérdés, hogy ha mindent a vállalatnak és a vállalatnál végeznek, akkor hogyan tudják elválasztani a munkát a főmunkaidőben kiadott feladatoktól?

— Ez egy nagyon lényeges kérdés így már a szerződésünkben is külön ügyletet arra, hogy egyértelmű legyen az elválasztás. Minket folyamatosan ellenőrizhetnek, melyekre olyan személyek vannak kijelölve, akik egyértelműen el tudják dönteni, hogy amit csinálunk, az éppen melyik kötelezettségünk (hivatalos vállalati vagy gmk) köré tartozik — és ők igazolják a gmk munkáját is. Ezen kívül, ha pl. alkalmat készítenek, akkor csak olyat csinálhatunk, amin akkor főmunkaidőben senki sem dolgozik — válaszolja Nagy László.

— Azt is figyelembe kell venni, hogy mi tisztességes munkával akarunk pénzt keresni, és ezért mi sem akarjuk „magunk alatt vágni a fát” — szól közbe Juhász Sebestyén.

— Kaptak már megbízást a vállalatnál?

— Nem régen kaptuk meg első munkánkat, melyben a Dekajet gépekhez 10 db új dohányfelszívó csövet kell készítenünk. Ezen kívül megoldási javaslatot kell készítenünk a kocsány-vonalnál jelentkező szarítási problémák megoldására. Reméljük, hogy folyamatosan lesz megbízásunk, mivel már mindenki nagyon várja, hogy dolgozhasson.

— Munkájuk során esetleg importkiváltó tevékenységet is folytatnak?

— Természetesen hiszen a dohányipari gépek általában külföldiek, így egy-egy alkatrész legyártása (pl. hajtómű) mindig importkiváltást tesz lehetővé.

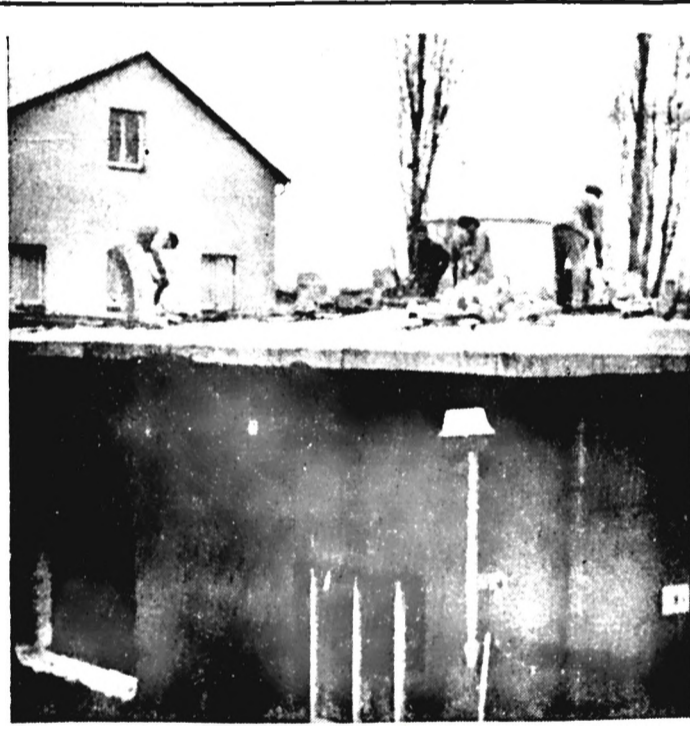
— A gmk árajánlatát összehasonlítva egy kisiparoséval, melyik a kedvezőbb?

— A mi munkánk feltétlenül olcsóbb, hiszen a kisiparos felszámolja az alapanyagok árát, a munkabért és a különböző adókat stb., míg nálunk csak a munkabér és a törvényesen terhelő adók (SZTK jövedelemadó) szerepelnek a költségvetésben.

— Van-e még valami, amit szeretnének elmondani?

— Talán csak az, hogy mindenki szeretne már dolgozni, és mi igérjük, hogy a gmk 14 tagja becsülettel és tisztességgel fogja ellátni feladatát! — fejezi be Juhász Sebestyén.

K. K. J.

A megszüntetett laboratórium helyén megkezdődött az új transzformátorház kialakítása. A munkálatokat várhatóan ez év augusztusában fejezik be.

IV. országos minőségügyi konferencia

„Minőség — Műszaki fejlesztés — Termelési kultúra” címmel hirdette és rendezte meg mintegy 1000 vállalati és minőségügyi szakember részvételével 1983. december hónapban a MTESZ Központi Szabványozási és Minőségügyi Bizottsága, az Európai Minőségügyi Szervezet Magyar Nemzeti Bizottságával és a Magyar Szabványügyi Hivatallal közösen a IV. országos minőségügyi konferenciát amint arról lapunkban is tájékoztattuk korábban olvasóinkat, rövid hírfornájában.

E helyen sajnos nincs alkalomunk államunk képviselőinek, mint dr. Juhász Ádám ipari minisztériumi államtitkárnak, Müller Istvánnak, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökhelyettesének, Medgyesi Péter pénzügyminiszter-helyettesnek és más nagyvállalati vezérigazgatóknak igen nagy érdeklődéssel kísért előadásairól részletes ismertetést adni, melyek összefüggésükben minőségszabályozási rendszerünk továbbfejlesztésének különböző megközelítési módjait tárták jól érthetően a hallgatók elé. Hogy mégis jobban ráérezhessünk vállalatunk jövőjét is meghatározó, a sok-sok szabályozó egyidejű figyelembevétele mellett vállalati és dolgozó anyagi érdekeltiségi rendszer kiépítésének megvalósításán keresztül, az emberi gondolkodásmód és szemlélet alapvető megváltoztatásával a minőség irányába teendő szükséges intézkedések megtételének fontosságára, továbbítjuk vállalatunk minden dolgozója felé a minőségügyi konferencia ajánlásait eredeti megfogalmazásban a következők szerint:

① Meg kell valósítani és erősíteni a termékminőség komplex szemléletét és az ennek megfelelő fejlesztést. Figyelembe kell venni, hogy különösen a jó minőségű termék fejlesztése a korábbi termékek felhasználási tapasztalatainak elemzésével kezdődik, és a kifejlesztett új termék életciklusának végén nyújtott vevőszolgálati ellátással, javítással, alkatrészellátással fejeződik be. Nem elég tehát új terméket gyártani és eladni, hanem annak optimális felhasználását is elő kell segíteni. Aki termékével csak az eladási tőrődik, a versenyben szükségszerűen alulmarad.

② A gazdasági helyzet nehézségei a fejlesztési lehetőségek korlátai nem szolgálhatnak okként a termékszerkezet korszerűsítésének, versenyképes új termékek fejlesztésének lelassítására. Sőt, minél nehezebb helyzetben vagyunk, annál nagyobb erőfeszítéseket kell tennünk arra, hogy korszerű követelményeket kielégítő, az általunk elérhető fizetőképességű igényeinek megfelelő gazdaságosan előállított termékekkel erősítsük piaci helyzetünket, és elégítsük ki a külföldi és hazai felhasználók igényeit. A külföldi vevő megelégedettsége: piaci feyyer, a belföldi vevő megelégedettsége: az életszínvonal megtartásának és fejlesztésének egyik, politikai hatású tényezője.

③ Nem elég korszerű terméket konstruálni, hanem azt korszerűen, gazdaságosan, kulturáltan is kell gyártani. A termék versenyképességében — műszaki tulajdonságai mellett — a gyártás körülményei is meghatározóak. A gyártási eljárások korszerűtlensége, a ter-

melés szervezetlensége, az üzemi rend, a fegyelem, a szervezethez hiányosságai a csomagolási és a szállítási kultúra gyengeségei értékcsökkenést eredményeznek. A minőség fejlesztésébe tehát a termék és az azt előállító üzem fejlesztése egyaránt beletartozik.

④ A veszteségek kiküszöbölésében, a tartalékok feltárásiában következetesebben kell támaszkodni a becsületes, munkájukat szerető emberekre rejlő emberi értékekre. Lehetővé kell tenni minél több ember számára az alkotás örömét, azt az érzést, hogy nem a nagy gépezet jelentéktelen csavarja, hanem egy együtt gondolkodó, alkotó kollektíva tagja. Olyan anyagi érdekeltségi rendszer kell alkalmazni, amely kizárja, hogy az alacsonyabb színvonalú, gondatlan munkát végző ember ugyanannyit vagy többet kereshessen, mint a gondos, a szorgalmas a gondolkodó!

⑤ A dolgozóban rejlő kezdeményezőkézség és egyéb emberi értékek felszínre hozásában és felhasználásában nagy feladatok hárulnak a gazdasági vezetők szerveire. A jól végzett munka feltételeinek megteremtése (egyenletes anyag- és szerszámellátás, gépkarbantartás stb.), az ütemes és tervszerű munkaellátás, a dolgozók javaslatának, kritikájának meghallgatása és elfogadása a beosztottakkal való együttgondolkodás, a felelősséget, hanyag munkának, a társadalmi vagyon károsításának, gondatlan kezelésének felfedése, megtorlása mind igen fontos.

Dr. Kiss I. Eménné

„Én” helyett „Mi” Venczler Ferencné

Ha valaki folyamatosan dolgozik azonos munkahelyen és azonos beosztásban 16 évet, az még nem elég indok arra, hogy miniszteri kitüntetésben részesüljön. Venczler Ferencné filtergyártási gépvezető, aki most kapta meg ezt a kitüntetést, szemmel láthatóan boldog és elégedett.

— Mit gondolt mivel érdemelte ki az „Élelmiszeripari Kiváló Dolgozója” címet?

— Úgy gondolom, ebben nem csupán saját munkám és érdemem domborodik ki, hanem a filtergyártási osztály munkáját is jutalmazták az én személyemen keresztül. Hiszen mindenki által köztudott, hogy ezen a munkaterületen kell legtöbbet tenni azért, hogy a termelés jól menjen, és a cigarettagyártásban ne legyen fennakadás. Én szeretem a

munkámat, a gépet, amelyen dolgozom, és így nem csupán pénzkeresés céljából járok be a gyárba dolgozni.

Nem csak kereseti lehetőségnek tekinti a munkát, ez abból is kiderül, hogy amint valami rendellenességet vagy változást észre vesz a gépen, azonnal kérdezi a műszerésztől ennek okát. Ezen kívül dicséreti kell a kitartását is, hogy ennyi időt ilyen mostoha körülmények között ledolgozott. A filtergyártás már évek óta a termelési osztályon a munkakörülményeket tekintve a legrosszabb terület.

— Milyen volt régen itt dolgozni?

— Amikor idekerültem a gyárba, ez volt az „irigyelt” munkahely. Akkor még csak fehér kreppből gyártottunk filterrudat. Tiszta volt a munka, valamint a teljesítménykövetelmények is jóval alacsonyabbak voltak. Nem beszélve arról, hogy nagyon egyszerűen kezelhető gépeken dolgoztunk. Akkor kellett tudni üzemeltetni a kreppelógépet és egyfajta filtergyártógépet.

— Most az osztályon gyártanak szenes-filtert és kombinált filtert. Ez mennyivel jelent több munkát?

— Itt nem csupán a munkafázisokat kell nézni, hanem azt, hogy különböző gépek vannak, és ezeknek a kezelése nem azonos.

— Gyorsan összeszámolva: most van négy-öt típusú filtergyártógép, valamennyinek a kezeléséhez ért?

— Az acétátfiltergyártó gépen nem sokat dolgoztam de a többi gép működését jól ismerem. Most már régóta a Molins kettősfiltergyártó gépen vagyok gépvezető.

Venczler né higgadt, nyugodt ember, ő nem zsörtölődik, ha kísérleti filterek gyártásával zaklatják, nem zsörtölődik, ha gépen átalakítást végeznek és másnap egy új munkafogást

kell megtanulni. Kérdez ha valami nem ért, ugyanakkor tőle is lehet kérdezni.

— Munkatársával milyen kapcsolatban van?

— Úgy érzem, jóban vagyok mindenkivel, nem pletykálok, a munkával kapcsolatos észrevételeket megbeszéljük, vonatkozóan az a munkakörülményekre a gépek műszaki állapotára is. Szakszervezeti főbizalmi vagyok.

— Néhány év és nyugdíjba megy. Mit szeretne még elérni?

— Úgy gondolom, a munkám elismerésében megkaptam azt, amiről nem is álmodtam. Szeretném, ha a filtergyártásban a munkakörülmények javulnának — kevesebb szénport kellene beszívni, megszűnnének a filterraktározási gondok és ezzel a zsúfoltság.

M. J.

Régi kérdések — új válaszok

„Iparpolitikánk kulcskérdései” címmel tartott előadást dr. Ambrózy Géza, az Ipari Minisztérium osztályvezetője.

A ma „kulcskérdései” tulajdonképpen nem újak, évek óta beszélünk róluk. Új vagy új szerű viszont az a szemléletmód ahogy most vizsgáljuk és a válaszok sem egészen úgy hangzottak volna néhány évvel ezelőtt.

Mik is ezek a kérdések? Milyen főbb problémák vannak iparunk fejlődésében? Az előadó lényegében öt fő kérdést határozott meg, mégpedig:

- ① Gazdasági egyensúly és (vagy) növekedés?
  - ② Nemzetközi munkamegosztás vagy antarktika?
  - ③ Tőkés piac vagy KGST?
  - ④ Prinzer szektor vagy feldolgozóipar?
  - ⑤ Mit vagy hogyan?
- Az egyes kérdéseket nem szabad csak önmagában viz-

gálni, elszakítani a többitől, iparunkat komplexen kell elemezni és ily módon keresni a megoldást.

A válaszok is ennek megfelelően kerültek megfogalmazásra:

① A gazdasági egyensúly követelményeinek szem előtt tartásával képzelhető csak el a gazdasági növekedés, ill. a növekedés csak az egyensúlyi feltételek megléte mellett lehet tartós.

② A nemzetközi munkamegosztásban természetesen a jövőben is részt kell vennünk és keresni kell az új együttműködési formákat. Ugyanakkor azokból a termékekből, ill. amely területeken képesek vagyunk az önellátásra ott ennek biztosítására kell törekedni. (Antaskia = önellátás, a nemzetgazdaság függetlenítése más országok gazdaságától.)

③ A tőkés piac és a KGST követelményeivel, előnyeivel, ill. igényeivel egyaránt számolni kell, fontos, hogy mindkét piacon elfoglalt helyünket megőrizzük és törekedni kell az export növelésére.

④ A „primer szektor” vagy feldolgozóipar kérdése nagyon izgalmas. A primer szektor a kitermelő ágazatot jelenti, vagyis a bányászatot. Gazdaságunk és iparunk számára nagyon lényeges, hogy mindent kitermeljünk (szén, olaj, érc stb.) ósványi kincseinkből, ami olcsóbb, mint ezek importja. A feldolgozóipar fejlesztésénél törekedni kell a rugalmasságra, az eddigieknél gyorsabban áttérni olyan termékek gyártására, melyek speciális igényeket elégítenek ki. Ezeket jó minőségben és akár kis mennyiségben is érdemes előállítani (pl. jármű-

vek daruk, élelmiszeripari termékek stb.).

⑤ A mit és hogyan kérdésére adott válaszában az előadó vázolta a következő évek iparfejlesztésének irányait.

Cél az, hogy a dinamikus fejlődő ágazatok és vállalatok fejlesztési eszközei gyorsabban növekedjenek az átlagosnál. Ennek főbb forrásait — néhány kulcsfontosságú iparág kivételével: elektronika, bányászat, energetika — továbbra is a vállalatoknak kell előteremteniük.

A minisztérium egy új alapot kíván létrehozni, amelyből a gyorsabb termékszerkezet-váltást fogja elősegíteni.

Előkészítés alatt van az irányítási rendszer változtatása is. Ezen belül új szervezeti formák lehetőségeit teremti meg, a nagyobb kockázatvállalást a tőkeáramlás meggyorsítását, egyes nagyvállalatok megszüntetését, ill. a gazdaságosan termelő gyáregységek önállóvá válását kívánják elősegíteni.

Simon Éva

PECSI DOHÁNYGYÁR

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkesztő a szerkesztő bizottság
Feladós szerkesztő:
dr. Simonné dr. Bernáth Erika
Kladja a Baranya megyei
Lapkiadó Vállalat
Feladós kiadó: Braun Károly
Előfizetési díj egy évre: 21,60 Ft

Pécsi Szikra Nyomda
7630 Pécs, Engél János u. 8.
F. v.: Farkas Gábor Igazgató

MÉTE

Mit értünk a minőség funkciója alatt

1984. március 13-án MÉTE előadás hangzott el vállalatunk tantermében „Az anyaggazdálkodás eredményességének növelése termékek minőségének javításával” címmel.

Javító előadás — Gábor Józsefné — a mindennapok során használtól eltérően közelítette meg a minőség fogalmát. Nem a szabványban meghatározottokról, hanem a minőség funkciójáról, a minőség költségeiről és értéke közötti egyensúlyról beszélt.

Mit értünk a minőség funkciója alatt?

A termelő vállalat alapfeladata, hogy felhasználóira előadja, hanem a minőség funkciójáról, a minőség költségeiről és értéke közötti egyensúlyról beszélt.

A minőséggel kapcsolatos tevékenységek összességét nevezük minőségi funkcióknak. Ezek a kutatás-Tervezés-Beszédes-Termelés-Ellenőrzés-TMK-Értékelés. Az alkalmazás során szerzett tapasztalatok mutatják meg, hogy milyen irányba kell a termékeket javítani, alakítani, egyszerű anyagmegtakarítással, selejtszűrésrel eredményességét növelni.

Ezeket a tapasztalatokat elemelve és felhasználva jutunk el mindig korszerűbb „többet tudni”, a kor igényeit kielégítő jobb termékekhez. Elméletileg igaz, hogy ha a vállalat minden részlege helyesen végzi munkáját, a termék a fogyasztóhoz kiszállítható és kielégíti a felhasználásra való alkalmasság követelményeit. Ez a gyakorlatban azonban nem így alakul, ezért rendszeresen vizsgálatokat kell végezni, meg kell győződni a folyamat hibamentességéről, valamint mérésről, ellenőrzéssel összehasonlítást kell tenni, hogy a termék kielégíti-e a felhasználás kritériumát. Az ellenőrzés pontossága annak a mértéke, hogy az ellenőr mennyire helyes döntést hoz a termék minőségével kapcsolatban, azaz átveszi-e azokat a gyártmányokat, melyek a szabvány előírásait kielégítik, és visszautasítja-e amelyek nem felelnek meg a szabványnak. A pontosság tehát nemcsak abból áll, hanem abból is, hogy jó terméket kisselejt. Az ellenőrzéssel az előállítás gazdaságosságát lehet irányítani.

A minőség vizsgálatánál be kell mérni a minőség költségei egyensúlyáról is. A minőség a vállalat életét lényegesen kétféleképpen befolyásolja:

1. Hatást gyakorol a jövedelmekre: — Jobb minőséggel a vállalat a piac nagyobb részét uralhatja, nagyobb számban teremt sikeres ajánlatokat. — Magasabb árakat érhet el a jobb minőségű termékekért. — A minőség értékét.

Most a minőség értékénél ne foglalkozunk a cigaretták minőségével, tekintsük azt adottnak, azaz szabványosnak. A szabványon belül a piaci körülmények ugyanis rákényszerítik bennünket, hogy egy csomagon belül minél kevesebb használhatatlan, vagy hibás termék legyen.

Emeljünk ki az előadástól a dohányipar való gazdálkodást, mint a vállalat legnagyobb költségét kitevő tétele. Az elemzésből és diagramokból látható volt, hogy a cigarettában lévő tiszta dohány súly csökkenése nélkül a melléktermék, sejejt és elhullás csökkentésével jelentősen lehet az anyagmutatót javítani. Könnyen lemérhető volt, hogy a dohányipar való gazdálkodás minőségében történt kis javulás komoly eredményt ad.

2. Hatást gyakorol a költségekre:

Sok pénzbe kerül a minőséget megteremteni, irányítani ill. fizetni a jelentkező hibákért. Azt mind a szakirodalomból, mind a gyakorlatból tudjuk, hogy a selejtmennyiség elérése lehetetlen. A selejtszűrés érdekében történő befektetések költségei exponenciálisan nőnek. Természetesen ezek a megállapítások nem inspirálhatják meg senkit arra, hogy beletörődjön a megváltoztathatatlanság kényelmes semmittevéseibe, mert az elemzés azt is kiderítette, hogy a munka minőségének javításával — költség-többlet nélkül — tudjuk a gazdaságosságunkat növelni.

Gazdálkodási adatai ismeretek, a vállalat szervezőire, közgazdászaira, mérnökeire, vezetőire vár az a feladat, hogy megtervezzék a minőség értéke és költsége közötti optimumot mellyel az anyaggazdálkodás eredményessége tovább növelhető.

A nevelés gondjairól

A gondyos szülő állandó, mondhatni az egyik legnagyobb problémája az, hogy mit engedjen meg a gyermekének, meddig korlátozza mozgását, szabadságát, mikor, milyen eredményes módszereket tudja a gyermek viselkedését befolyásolni. Ez a dilemma már az élet első éveiben jelentkezik és eltarthat a felnőttkorig is.

A szülő azt szeretné, ha gyermeke engedelmese lenne, mindig azt tenné, ami „illik”, szó nélkül köszönné a szomszédnak, nem „beszélne vissza”, nem „az övé lenne az utolsó szó”. A gyakorlatban azonban ez nem mindig „jön be”. A gyermek időnként dacos, beleszól a felnőtt dolgába, szeretné akaratát érvényesíteni. Az, hogy a szülő hogyan reagál a gyermek ilyen jellegű megnyilvánulásaira, döntően kihat a gyermek személyiségének fejlődésére, valamint a szüleihez való kapcsolatra is. Időzzünk néhány szó erejéig az engedékenység, korlátozás fogalmánál. Az engedékenység nem feltétlenül azonos a korlátok teljes hiányával, magartásformával, hogy a gyermeknek mindent szabad. A szülőnek — ha kiegyensúlyozott, az élet dolgaiban járatos, érett embert akar nevelni — meg kell adni a lehetőséget arra, hogy a gyermek kifejezze véleményét, a saját akaratát is érvényesíteni tudja. Meg kell tanítani olyan életvezetésre, mely a társadalom normáinak, szabályainak megfelelő, ez pedig korlátok állítása, a gyermek határozott irányítása nélkül nem lehetséges.

Sajnos még ma is él az a hiedelem, hogy a nevelés nem lehet eredményes fizikai fenytől — verés nélkül. Pedagógiai kísérletek, megfigyelések azonban ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítják. Természetesen itt nem a „nyaklevesről”, a nagyon ritkán elcsattanó pofonok-

ról, hanem a verésről, mint helytelen nevelési eszköztől van szó. A szülő felszines megfigyelései megerősíthetik a fizikai büntetés sikerességében, hiszen a látszat is mellé szólni, tudni illik az esemény után a gyermek abbahagyja a „hisztizést”, ismét engedelmes, „jó” gyerek lesz. A gyermek azonban — magában — nem mond le olyan könnyen akaratának érvényesítéséről, más lehetőségeket keres. Haraggal gondolja öt büntetés szülőjére, nevelőjére, és ettől az érzéstől fűtve nem fogadja el még azt sem, amit a felnőtt jó szándékkal mond neki, dacol és a dac újabb büntetést szülhet. A nevelésnek ezek a kérdései igen bonyolultak, cselekedeteinket sokszor csak az érzelmeink vezérik, mégis szükséges — a gyermekeinkért — a korlátozás, engedékenység, büntetés, jutalmazásal kapcsolatban következetes, hiqadadt nevelési álláspontot kialakítani.

Végül álljon itt néhány tanulságos mondat, melyet egy nagy pszichológus fogalmazott meg — ezzel kapcsolatban. „A gyermeki harag akkor szabályozható legjobban, amikor a gyermek viselkedését nyugalommal és meqértéssel szemléljük, amikor igazán nem lépik túl teljesítőképességének határait, és amikor az igényeink nem lépik túl következetes ragaszkodás egyöntetű tapasztalatokat biztosít számára — anélkül, hogy ez a következetesség mechanikussá, rutinszerűvé válna, mely a gyermek lelki és fizikai jólétét feláldozza egy merev szabályrendszer igényeinek. A szabályok megszegését a körülmények mérlegelésével kell megítélni és nem egyszerűen a nevelő tetszése, hanaulata alapján. A szülő önmurala valószínűleg a leajobb garancia a gyermek önuralmára is.”

Sigora Irma

KISZ

Gasteiger Hilda éveken át végzett kitünő munkát a KISZ-bizottság élén

Az új KISZ-titkár a választások után Kesztené Kiss Jolán lett

Választások után

Vállalatunk KISZ-bizottsága március 22-én tartotta éves beszámoló és vezetőségválasztó taggyűlését. Az elmúlt évi tevékenységet értékelő beszámolást Gasteiger Hilda, a KISZ-bizottság titkára terjesztette a tagság elé.

A KISZ-szervezet 1983-as évi gazdasági munkáját a beszámoló pozitívan értékelte. A múlt évben szervezett kommunista és társadalmi műszakon a fiatalok nagy létszámmal vettek részt. A városi KISZ-bizottság tagok részéről Irimi Sándor elvtárs megkérte a KISZ-bizottság tagjaitól, hogy a városi úttörőház építésére és az alacsony jövedelmű nyugdíjasok támogatására ajánlják fel. Az előző évhez képest kevesebb újítási javaslatot odatk be a fiatalok, és az „Alkotó Ifjúság” pályázat sem népszerű a fiatal fizikai dolgozók körében. A párttal és a szakszervezettel erősödött a kapcsolat. Kiemelt feladatunk volt a pártépítés, 1983-ban négy fiatal nyert felvételt a pártba.

A jelenlegi taglétszám 109

fő, a szervezettség 33,9 százalékos. 1983-ban a vállalati fluktuáció igen nagy volt, ami nehezítette a tagfelvételi munkát. Továbbra is hangsúlyt kell fektetni a szervezettség növelésére. A KISZ-bizottság beszámolóját a tagság elfogadta.

A Városi KISZ-bizottság részéről Müller Gyula mondta el észrevételeit az elmúlt év munkájával kapcsolatban és tett javaslatokat a jövőre vonatkozóan. A gazdasági vezetés részéről Irimi Sándor elvtárs megkérte a KISZ-bizottság tagjaitól, hogy a városi úttörőház építésére és az alacsony jövedelmű nyugdíjasok támogatására ajánlják fel. Az előző évhez képest kevesebb újítási javaslatot odatk be a fiatalok, és az „Alkotó Ifjúság” pályázat sem népszerű a fiatal fizikai dolgozók körében. A párttal és a szakszervezettel erősödött a kapcsolat. Kiemelt feladatunk volt a pártépítés, 1983-ban négy fiatal nyert felvételt a pártba.

Második napirendi pontként a KISZ-bizottság választására került sor. A jelölt bizottság elnöke — Wéberné Fehér Erzsébet — ismertette a titkára és bizottsági tagokra szóló javaslatokat. A titkos szavazás eredménye:

KISZ-bizottság titkára: Kesztené Kiss Jolán.

Bizottsági tagok: Nagy Teréz, Keresztes József, Csillag Rozália, Marton László, Sármany Katalin, Bacskóné Zallek Illdikó, Galenics Teréz, Kovács Éva.

A választás után az új vezetőség megtartotta alakuló ülését, melyen Müller Gyula, a városi KISZ-bizottság tagja is részt vett.

Z. I.

Május – június: leltár

A leltározás a vállalat kezelésébe, vagy tartás és ingyenes használatába adott, illetőleg tulajdonát képező álló- és forgóeszközök, valamint azok forrásainak valóságban meglévő állományának (mennyiségének) megállapítása.

A leltározás vonatkozik a vállalat birtokában lévő (idegen), más vállalat tulajdonát képező álló- és forgóeszközök mennyiségi megállapítására is. A leltározási tevékenységhez tartozik, a hiányos és többletek (eltérések) megállapítása és azok rendezése is. A leltározás célja a vállalat létezésében nyilvántartott eszközök és források valóságos meglétének ellenőrzése annak dokumentálásával a mérleg bizonylati alátámasztása, a mérleg-állóság biztosítása.

A leltározás gyakorlati vég-

rehajtását a Leltározási Szabályzat tartalmazza, melynek értelmében a munkahelyre kiadott fogóeszközöket két évenként, a második év első felében kell leltározni és ez 1984. május-június hónapot jelenti.

A munkahelyeken lévő fogóeszköz-állomány kb. 1700 cikkből áll, mely szobára tagolódik. Mivel szinte minden helyiségnek (szobának) külön leltárfelelőse van, így ez a leltár 175 főt érint, mely a vállalat létszámának 22%-a. A leltározást mennyiségi felvétellel, tényleges számlálással kell elvégezni és a Leltárfelelősi ívre felvezetni.

Az eltelt évek tapasztalatai alapján tisztában vagyunk a leltározás fontosságával, a leltározáshoz szükséges többlet-munkaidő ráfordításával, vala-

mint az anyagi felelősség kérdésével is, mely a szobaletlárfelelőseket terheli.

A problémákat ismerve — arra szeretnénk felhívni a szobaletlárfelelősök figyelmét, hogy a saját és a leltározók munkájának megkönnyítése érdekében feltétlenül vizsgálják felül a birtokukban lévő szobaletlárakat és készítsenek egy úgynevezett előleltárt. Ennek elvégzése során már most kiderül vannak-e problémák a nyilvántartás és a valóság között, melyet meg a leltározás előtt le kell rendezni.

Biztosan vannak szobaletlárfelelősök, akik valamilyen okból kifolyólag nem tudnak foglalkozni a rájuk bízott leltárakkal. Talán a cikk olvasása döbbeneti rá őket arra, hogy ennek igenis van értelme és jelentősége. Elősegíti a leltározás munkáját és alátámasztja a leltárfelelősi megbízatását.

Kovács Józsefné

Vidám hangulatban

Hasszú évek hagyományainak megfelelően a „Nemzetközi Nőnap” alkalmából a Tyerskova szocialista brigád férfi dolgozóit, a brigád nő tagjait tiszteletére nőnap családi estet rendeztek 1984. március 10-én, a Kolozsvár kisvendéglőben. A hét óraor kezdődő vacsorakor már együtt volt a brigád és családtagjaik (64 fő). Ez izletes és igen bőséges, székely specialitásokat tartalmazó vacsora után, a kezdeti hangulat egyre felszabadultabbá vált.

Repertoárjában szerepel a csárdások a modern zenét minden. A zene hatására igen magas táncudásról tettek tanúbizonyítást brigádunk „táncos lábú” tagjai. A zenezene-ekben pedig a brigád megbizonyította, hogy nemcsak táncolni, de énekelni is tud... Egy igen jó hangulatú és felszabadult lélekű családi estnek volt színhelye a kisvendéglő, melynek csak a hajnali 4 órai záróra tudott véget vetni.

Nagy Rezső

Jó, ha tudjuk... Valuta, deviza

Közeledik a nyár, mindenki tervezgeti a szabadságát, utazását. Bizonyára többen eljutnak ebben az évben is külföldre, váltanak ki költőpénzt. Ezzel kapcsolatban sok esetben tévesen használjuk a valuta-deviza fogalmakat, holott nagyon jól elkülöníthető.

A valuta valamely ország törvényes fizetési eszköze, illetve annak egysége, (forint, bankjeggy adott ország törvényes fizetési eszköze egy másik ország területén kerül felhasználásra, akkor a valuta maga a külföldi pénz. Ebből következik, hogy Magyarországon minden külföldi pénz valuta, de a forint csak külföldön lesz azzá.

A valutát köznapi szóhasználatban gyakran a devizával rokon fogalomként értelmezik (mert pl. a papírpénz ugyanakkor valuta és deviza is!), de a deviza fogalma valójában szélesebb, mert tulajdonképpen külföldi fizetendő szóval a külföldön fizetendő követelést, vagy tartozást jelent.

Tehát a deviza nem más, mint nemzetközi elszámolásokra szolgáló fizetési eszköz. A deviza fogalmába tartozik minden külföldi valutában kiállított fizetési okmány, csekk, váltó, utalvány. A deviza a készpénz felhasználásán kívül minden fizetésre vonatkozó dokumentumot magában foglal. Ezért azt mondhatjuk, hogy a deviza valójában egyrészt a nemzetközi fizetésekben használt fizetési eszközként jelenik meg, másrészt maga, mint áru tárgya a nemzetközi adás-vételi forgalomban.

Simon Éva

Nőknek erről, arról Tavaszi torna

Visszavonhatatlanul itt a tavasz. Lekerülnek a kabátok és elötünik: hol is szedtünk fel magunkra a tél folyamán felesleges súlytöbbletet?

A mértékletes, netán fogyókúrás étkezés mellett néhány célszerű tornagyakorlatot is ajánlunk a nem kívánatos „dudorok” eltüntetéséhez:

— Ha a zsrípárna a hátán van, a következő gyakorlatokkal lehet ledolgozni:

1. Hason fekszünk, a karok oldalra, vállmagasságban nyújtva, a lapockák zárva vannak. A vállat jól lehúzza, felemeljük a jobb kart magasra, a mellkas is emelkedik, csavarodik a kar után a fejet is emeljük, a szem követi a tenyér mozgását. Majd visszaereszkedünk a mellkassal, fejével, végül a karral a földre. Karemélssel lélegezzük be, leeresztésnél fújjuk ki a levegőt. Végezzük a gyakorlatot váltakozva a jobb és bal karral. Nehezhathetjük a gyakorlatot úgy is, hogy súlyzót veszünk a kezünkbe.

2. Négykézláb állunk, a karok combok függőleges helyzetben vannak. Lendítsük a jobb kart oldalra erőteljesen a mennyezet felé, az arcunkkal mellkasunkkal forduljunk utána. Végezzük el a gyakorlatot mindkét karral, váltakozva. Ugyeljünk a lehúzott vállakrál!

3. Széken ülünk, a kezek a tarkón vannak. A gerincet ki egyenesítjük, a nyakat nyújtjuk (az állat nem emeljük meg). A tarkót hátraszorítjuk, ugyanakkor a kezekkel a fejet előre és felfelé nyomjuk. Ezután lazítsuk a fejet, a nyakat, a karokat, majd ismételjük meg a gyakorlatot.

— Ha a zsrípárna a hason van, a következő gyakorlatok végzését ajánljuk:

1. Hátan fekszünk, a karok a test mellett vannak. Behúzzuk mindkét térdet mellkashoz majd anélkül, hogy a fenék felemelkedne, közelítgetjük térdünket az orrunk felé. A fejet nem emeljük fel!

2. Hátan fekvé nyújtjuk a lábunkat függőleges helyzetbe, majd engedjük öt-öt centiméterenként megállva a föld felé. Csak addig engedjük lefelé a lábukat, amíg a derekat le tudjuk szorítani. Ha a derék emelkedne, húzzuk vissza a lábukat függőleges helyzetbe és kezdjük újra előlről a gyakorlatot. Végezzük ezt a gyakorlatot terpesztett lábakkal is. Legfontosabb hogy a derék ne emelkedjék fel a földről!

3. Hátan fekszünk, a karokat a fej mellett kinyújtjuk. A karok erős lendülettel hirtelen felfelé a combunkra csapunk. Felülés közben kifújuk a levegőt. Visszaereszkedünk, a keresztcsont, derék, hát és fej egymás után éri a földet. Végezzük a fenti gyakorlatot úgy, hogy a kezeket a mellkasán, vagy a tarkón összekulcsoljuk.

— Ha a zsrípárna a fenéken van, ezek közül a gyakorlatok közül válasszunk:

1. Hason fekszünk, kezek a fenéken lábak kis terpeszben. A fenéket megfeszítve emeljük fel nyújtva a jobb lábát, de csak annyira, hogy a medence csont ne emelkedjék fel a földről. Váltakozva emeljük a jobb és bal lábát, közben tenyerünkkel ellenőrizzük, hogy valóban megfeszülnek-e a fenékizmok. Majd emeljük fel mindkét lábát. Vigyázat, a csípőcsont nem távolodik el a földtől!

2. Ülünk a földön a térdet behajlítjuk, a talpokat feltámasztjuk, a kezeket hátul támaszkodunk, távol a fenéktől, az ujjak hátrafelé néznek. Emeljük magasra a fenéket és utána a mellkast is úgy, hogy a törzs a combokkal vízszintes síkban legyen. Vigyázat ne homorítsuk. Maradjunk egy ideig

ebben a helyzetben és nyomjuk a fenéket erősen felfelé!

3. Széken ülünk, kezünket az előttünk levő asztalra tesszük. A fenéket hirtelen megfeszítjük, majd ellazítjuk. Ezután váltakozva a jobb, majd a bal fenéket hirtelen megfeszítve, emelgetjük a széken, mintha „lépegetnénk” vele.

— Ha a zsrípárna a comb külső részén rakódott le, a következő gyakorlatokat végezzük:

1. A fal mellett állunk, egyenes gerinccel, bal kézzel a falhoz támaszkodva. Nyújtott térdrel és lefeszített lábfejjel felemeljük a jobb lábát, majd kivisszük oldalra ugyanabban a magasságban, felfelé fordított térdrel. Ekkor a térdet előre fordítjuk és így visszük a lábát hátra. Igyekezzünk a lábát végig azonos magasságban tartani, mintha egy asztallal fölött vinnénk. Hátulról ugyanazon az úton visszük vissza a lábát előre. Utána jól kirázzuk, kilazítjuk. A gyakorlatot a másik lábbal is végezzük el.

2. Széken ülve kezünkkel az ülésen támaszkodva, feszítjük az előrenyújtott lábakat az előttünk álló asztal vagy szék lábához. Nagy erővel nyomjuk széjjel a szék lábakat mintha szét akaránk feszíteni. Feszítünk, lazítsunk váltakozva.

3. Széken ülünk, szemben az asztallal. Jobb kézzel az asztalra támaszkodunk, ballal a székbe kapaszkodunk. Nyújtjuk ki a bal lábát oldalra és emeljük fel, tartsuk kis ideig ebben a helyzetben majd ismét visszük. Ugyeljünk az egyenes gerincartásra. A medence nem emelkedik, a mozgás a csípőízületben történik. A gyakorlatot végezzük mindkét lábbal.

— Ha a zsrípárna a comb belső részén van, az itt következő gyakorlatok fogyasztják:

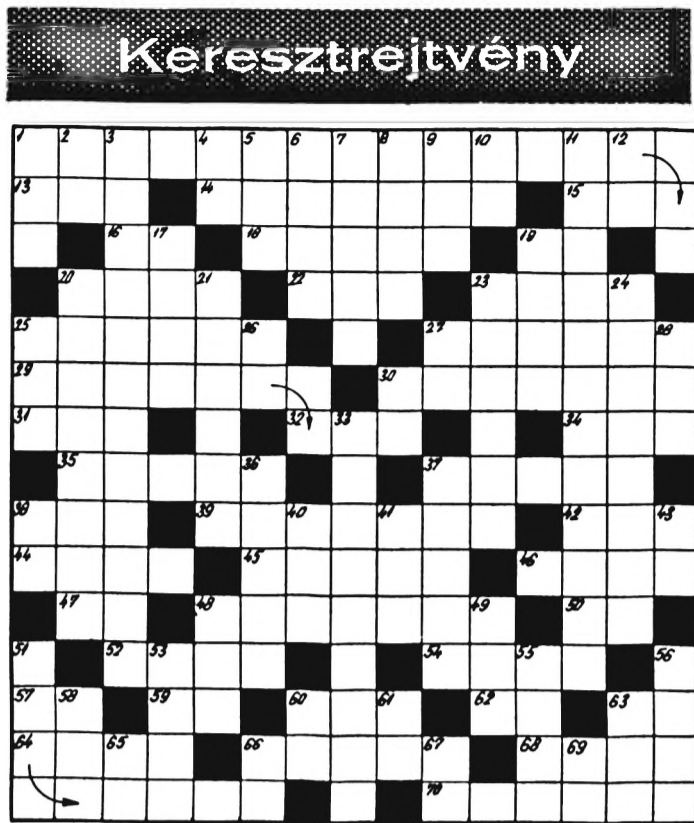
1. Térdeljük, két térdünk közé vastagabb könyvet vagy homokzsákokat szorítunk és ezzel egyvált járunk a térdünkön. Vigyázat, a gyakorlat csak akkor eredményes ha egyenes a gerinc, a hasat és a fenéket behúzzuk!

2. Kis terpeszben állunk és két kis szőnyegen vagy ronayon (csúszós parketten vagy kővön). Csúsztatva zárjuk a lábukat. A karok befelé lendítésével is segítünk maquknak. Minél könnyebben megy a gyakorlat, annál nagyobb terpeszből csúsztassuk össze a lábukat.

3. Széken ülünk, a térdbe vannak hajlítva, a talpak a földön nyugszanak. Szorítsuk egymáshoz erőteljesen a combokat, majd lazítsunk. Szorítsunk, lazítsunk váltakozva legalább 10-szer. Végezzük a gyakorlatot a két térd közé szorított gumilabdával is.

Március 6-án a Pannónia Szálló udvaráról 4 IBUSZ-autóbusz szállította fel Budapestre a 140 fős Baranya megyei küldötteleket — köztük bennünket is — akik a többiekhez hasonlóan jutalomként részesültek a leningrádi útból.

Csodálatos, napsütéses repülőút után érkezünk meg Leningrádba. Az elhelyezés zökkenőmentesen történt a 16 emeletes Karélia Szálloda 14. emeletén. Másnap a reggeli követően autóbusszal városnézésre indultunk. Leningrádi idegenvezetőnkől megtudtuk, hogy 1713-tól 1917-ig Pétervár az ország fővárosa volt. Az épületek részben Rasztrelli olasz építész tervei alapján, részben halálát követően a fiatal Rasztrelli tervei alapján készültek. Bármerre járunk, azt tapasztaltuk, hogy az olasz stílus keveredett a hagyományos orosz építészettel. Belső díszítésként fehér és arany pompázik.

Vízszintes: 1. Az ötök egyike (záró betűk: S. S. K. V.). 13. Ausztráliai futómadár. 14. Saláta jelzője. 15. ... Sabli, ... Sulamki, (csatában és asztal mellett). 16. Egymást előző betűk. 18. Rátalál. 19. Lima páratlan betűi. 20. Dunai határátkelhelyünk. 22. Nedves por. 23. Az elején kiakaszt. 25. Elszigetel. 27. Fügönytartó. 29. Az ötök másik tagja (záró betű: l). 30. Jó kiállítás. 31. I. K. G. 32. Német kommunista párt névbetűi. 34. Becézett férfinév. 35. Kertet művelnek. 37. Nyugat-francia kikötő. 38. Erős ütőlap. 39. Kis helység Lengyelország nyugati határájánál, ... Bialostocka (Dabrowa). 42. Szélfűrés. 44. Kővér ember viseli. 45. Három korona. 46. Északi nép. 47. Téli sport. 48. ... Tan, orvosi szak. 50. Állóvíz. 52. ... a tancot. 54. Latin előlárzó: előtt (ante). 57. Ranzel. 59. Megfelelő. 60. Antilopalfaja. 62. ... Derek — amerikai színész. 63. Sportszer. 64. Színész (Attila). 66. Ide hoztam. 68. Leves. 70. A PMSC labdarúgója.

Függőleges: 1. Költői napszak. 2. Lássátok. 3. Az örök harmadik tagja. 4. Z. K. 5. Hírnösség. 6. Hangtalan közlés. 7. Női név. 8. Clair — Fon. 9. Oly — keverve. 10. Pityereg. 11. Téli napszak. 12. Juttat. 14. Redőny. 19. Versztílus. 20. Mindennapi. 21. Kókád. 23. Csuklón viselik. 24. Hanqoskodó. 25. Becézett női név. 26. Kettősbetű. 27. Kicsinyítő képző. 28. NIS keverve. 30. Készpénz. 33. Fémcsat. 36. Negatív elektród. 37. A fehér főnök meazólítása. (Bwana). 38. Keresztül. 40. Tud. 41. Idegen arany. 43. A szélén lát. 48. Kevert kór. 49. A szén és a nióbium vegyjele. 51. Az ötök negyedik tagja (záró betűk: B. A. E.). 53. Népies levegő. 55. A léanvomás egysége volt. 56. Az ötök ötödik tagja (záró betű: K.). 58. Taszit. 60. Kettősbetű. 61. Meazólítás. 63. Járom. 65. Tudni illik. 66. Magvas körkép. 67. Becézett angol fiúnév. 69. Anno domini.

Beküldendő a vízszintes 1., 29., és függőleges 3., 51., és 56. sz. sorok helyes megfejtése május 3-ig. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Előző havi számunk helyes megfejtése: „Ma nektek tornyozó akarattól, ekközök öblös meg forró szívemmel.”

Könyvjutalmat nyert: Hódosi Timea, Pécs, Budai József, Pécs. A keresztrejtvényt Takáts László készítette.

Hobbi

A hosszú, unalmas téli időszak lassan elmúlt a tavasz közeledtével. A kiskertek gazdái ugyancsak vágyakoztak „tanyájukra”, hogy ott kedvükre töltsék idejüket. A kerti munka megkezdése előtt időnket a kerti szerszámok rendbe tételével tölthetjük el. Egy-két pohár bor elfogyasztása után iaencsak nekibátorodik a javításnak még az a gazda is, ki korábban ilyen nem foglalkozott. A siker biztos lesz! És ha az idő hirtelen jóra fordul, a „szakember” előkészített szerszámokkal kezdhethetjük el a munkát.

Ahol szőlő lett, vagy lesz telepítve, és megvannak a szükséges anyagok (oszlop, huzal), ott már most neki lehet kezdeni az oszlopok elhelyezésének. Ez a munka elég időigényes és fáradtságos. Elkészítése épp ezért most aktuális. Ha faoszlopok állnak rendelkezésünkre, azoknak a földbe helyezett részét konzerválni kell. Ez lehet égetése (nemesítése) vagy folyékony bitumenbe való mártása. Mindenesetre érdemes konzerválni, mert így élettartama 15—20 év lesz. Az oszlopok magasságát mindenkor a leendő művelési mód-

Sport

Sakk

Úgy terveztük, hogy egy terjedelmes cikkben számolunk majd be a Pécsi Dohánygyár keretén belül működő sakkéletéről. Sajnos csak rövid tájékoztatást adhatunk, mert hiányzik az aktív sakkélet, kevés dolgozók vesz részt a versenyszerű sakkolásban.

Az Április 4. tiszteletére 18 táblán indított EDOZ Kupáért folyó küzdelemben Hirczel József, Takács Sándor, Kovács György, Máté István, Viktor Károly, Takáts László vett részt, akik az első fordulóban egymás közötti játszmban szűrték ki a győzteseket, veszteseket, majd a többi élelmiszeripari vállalat sakkoszáival mérték össze tudásukat, ahol Hirczel József második helyezést ért el. A 18 táblán folyó küzdelemből többen végeztek az első 8 között. A versenyen 7 vállalat dolgozó versengtek az elsőségért, ill. a jó helyezésekért.

Tiszteletre méltó eredmény ez, de lehetne több helyezettünk is. Bizonyára a régebbi dolgozók még emlékeznek Huber, Hartai, Völgyi Tamás sporttársakra, akik a Dohánygyár sakkcsapatában olyan nagy szorgalommal küzdöttek a győzelemért. Szeretnénk, ha a Pécsi Dohánygyár dolgozóit közül minél több új sakkosztó üdvözölhetnének a sakk-klub edzésein!

Sokan vannak, akik szeretnek sakkolni, de úgy érzik, hogy nem versenyképesek, ezért bántalanok. Állítólag a nemzetközi sakk mesterek egyike sem volt versenyképes, amikor még csak ismerkedett a sakkfigurákkal. De azaz lett, mert megtanult küzdeni, elemzte más sakkosztók lépéseit, egyszóval megtanult sakkolni.

Nálunk is megtanulhat bárki versenyszerűen sakkolni, aki szereti ezt a sportot. Reméljük, hogy a következő versenyen már nagyobb létszámmal vehetünk részt. Mindenki, aki szeret sakkolni, sporttársi szeretettel várunk. Jelentkezni lehet Takáts Sándor sporttársnál, a gyártási osztályon.

1984. március 10-én 9.00 órakor az ebédlőben tartott verseny végeredménye:

- 1 Dömös — P. Sütőipari V.,
- 2 Hirczel — P. Dohánygyár,
- 3 Erős — P. Baromfifeldolgozó V.
- 4 Nagy — P. Sörgyár.

Hirczel József

Kismamának!

Vállalatunk Nőbizottsága 1984. május 25-én délután 3 órakor névadót szervez a Boldogság Házában. Kérjük az érdeklődők minél előbb jelentkeznek Csorbics Erzsébetnél az előkészítési osztályon. A névadóra másfél évesnél kisebb gyerekeket fogadnak el.

A szőlőskertekben

tól kell figyelembe venni. Lugas rendszerű műveléshez 250 cm hosszú oszlopra van szükség. Ebből a földbe 60—70 cm-t kell elhelyezni. Ha 10—12 méternél hosszabb sorokat alakítunk ki, úgy szükséges az oszlopok feszítése vagy kitámasztása. Különben a lomboszat és a termés súlya lehúzza a tartó oszlopokat. A huzalok elhelyezését a művelési mód eldöntése után (kordon stb.) alakítsuk ki, 2,5 mm-nél vékonyabb horgonyzó huzalt ne használjunk (ennek élettartama kb. 10 év). Az első huzal 80—100 cm magasságban legyen elhelyezve. Ez lesz a termények tartója. A következő huzalt 25—30 cm-re helyezzük azért hogy a fiatal hajtások mielőbb elérjék és legyen támasztékuk a szeles időjárással szemben. A következő két sor már lehet magasabbban, 35—40 cm. A huzal természetesen két sorban, azaz párhuzamosan legyen. mert az egysoros huzalnál állandóan kötözni kell a hajtásokat. A kétsoros huzalnál egyszerűen elhelyezzük a hajtásokat és ott az a kacsokal megkapaszkodik.

Ha szőlő-művelés mellett döntünk, akkor szükséges, hogy a tartó (fő huzal) alatt kb.

140 cm-rel egy szál huzalt elhelyezni, hogy a lehajtott szőlővesszőt rögzíthessük. A huzalok feszítésének rögzítése többféle formában oldható meg. A faoszlopoknál ajánlom, hogy a huzal egyik végére kb. 30—40 cm hosszúságú láncot rögzítsünk és ezt a faoszlopon elhelyezett kampósszögére akasszuk be. Kőve kezű évben, mikor újból rendbe tesszük a huzalrendszert, csak a láncot leakasztjuk, megfeszítjük a huzalt, és visszaakasztjuk a láncot. Ezt az igen ötletes megoldást egy kollégámól kaptam, és így oldottam meg én is. Nagyszerűen bevált. Hogy a huzalok feszítésekor mozgáshoznak, U-szeggel vannak az oszlopra rögzítve, vigyázat, hogy az U-szegben a huzal csúszhasson.

Természetesen sokan döntenek a beton- vagy vasoszlop mellett. En azért foglalkoztam a faoszloppal, mert a természet összhangját nem zavarja. Tartósság szempontjából pedig egy szőlő életét a fa is kiszolgálja, hisz a szőlő a jelenlegi művelés mellett kb. 20—25 évig jó. Ennél öregebb szőlő már ügysem érdemes foglalkozni.

Drávavölgyi József

Néhány nap Leningrádban

Eragadtatással néztük a Fontanka folyón áthaladó romantikus kis hidakat, hasonlókat az olaszországi Velencében látni. Majd továbbhaladtunk I. Péter cár palotája a Márvány-palota, a Péter-Pál erőd, a Téli Palota, az Ermitázs épülete előtt. A buszból kiszállva csodálattal töltött el bennünket a Rosztrum-oszlop lenyűgöző látványa.

Ezt követően az Admirális épületét tekintettük meg, melyet görög-római mitológiai szobrok díszítenek, továbbá a Téli Palota teret ahol többek között látható a Sándor oszlop, ami 51 m magas, tetején harang van, ami a békét szimbolizálja és I. Sándor tiszteletére került felállításra.

Első napi városnéző sétánk és az ebéd után a Barátság Házában szovjet-magyar ba-

rátí találkozóhoz vettünk részt. Vastapsall köszöntük meg a tiszteletünkre fellépő művészeknek a rendkívül színvonalas műsort.

Március 8-a, a nemzetközi nőnap hivatalos ünnepnap volt. Ezen a napon tettünk látogatást a Péter-Pál székesegyházban. Tornyában délidőben 21 harang szólal meg. Az itt található csodálatos ikonostár hársfából készült fafaragással, arannyal díszítve.

A Péter-Pál erődöt körülvevő falban található a falba épített börtön. Az erőd ún. fekete kapuján vitték kivégzésre a foglyokat. Itt láttuk az árvízjelző rendszert. Megtudtuk, hogy az árvíz idején a halálra ítélt rabokat a börtönökben fejezték és ezzel megoldották a kivégzésüket. Jelenleg a börtön helyén restaurátor műhelyt alakítottak ki.

Az erőd után került sor az Ermitázs megtekintésére.

Belépésünket követően jás-pisból faragott díszlámpát láttunk, ami a világ legnagyobb tájja, súlya 19 tonna. A márványtermet 20 urali márványból készült oszlop díszíti. A Leonardo teremben — a világ 12 Leonardo képe közül — 2 kép található. Rövid sétánk alatt 5 km-t tettünk meg.

Az Ermitázsban történt látogatásunk befejezésével busszal kimentünk a Finn-öbölbe. Következő nap Puskin elővárosába Katalin cárnő nyári palotájában tettünk látogatást. A csarnok oszlopaikat eredeti kínai és japán amforák díszítik — csodálatos volt az ébredő és alvó anyag fehér csararai márványból. — Az ablakok közt elhelyezett velencei tükrök tovább növelik a terem téré és fényhatását, a fehér és

arany harmóniáját. A képtárteremben 278 eredeti festmény található. Legvégül jutottunk el a palota templomába, ahol a főoltár 6 soros ikonnal van díszítve. Jelenleg csak 2 ikon található itt. Befejezésül a fehértérmen keresztül távoztunk.

Délután az Izsák-székesegyház megtekintésére került sor. Érdekesége, hogy egy többből faragott monolit gránitoszlop tartja. Ez a világon a 3. legnagyobb székesegyház a római és a londoni után. Montferand francia építész tervei alapján épült. Az épületen összesen 112 gránitoszlop szórhatolható meg. Csak a kupolára 101 kg aranyat használtak fel. Itt található az első ingó amit 1923-ban mutattak be először. Leningrádi utazásunk a 4 ezer éves szfinx megtekintésével ért véget, ami 1852-ben került Egyiptomból Pétervárra.

Bérczesiné—Bertramné